

Lantmännens skördeprognos 2022:
**5,3 miljoner ton
spannmål**

 Lantmännen

Årets skördeprognos:

5,3 miljoner ton

Lantmännens prognos för den svenska skörden uppgår till 5,3 miljoner ton spannmål, och 0,5 miljoner ton oljeväxter och trindsäd. Det innebär att årets spannmålsskörd ser ut att bli något större än förra året, då 4,9 miljoner ton spannmål skördades, och i linje med 5-årsnittet. Summerat över hela landet ser både höstgrödorna och de vårsådda grödorna ut att ge en bra avkastning, medan avsaknaden av nederbörd i de östra delarna av landet och den hårda vårvintern i Mälardalen begränsar skördepotentialen.

”Vi ser ut att gå mot en medelstor spannmålsskörd i Sverige i år. I södra och västra Sverige är skördepotentialen lovande, men östra Sverige och Mälardalen har drabbats av både utvintring och torka”

– Mikael Jeppsson,
spannmålschef, Lantmännen

Skördevolym spannmål per år, Sverige

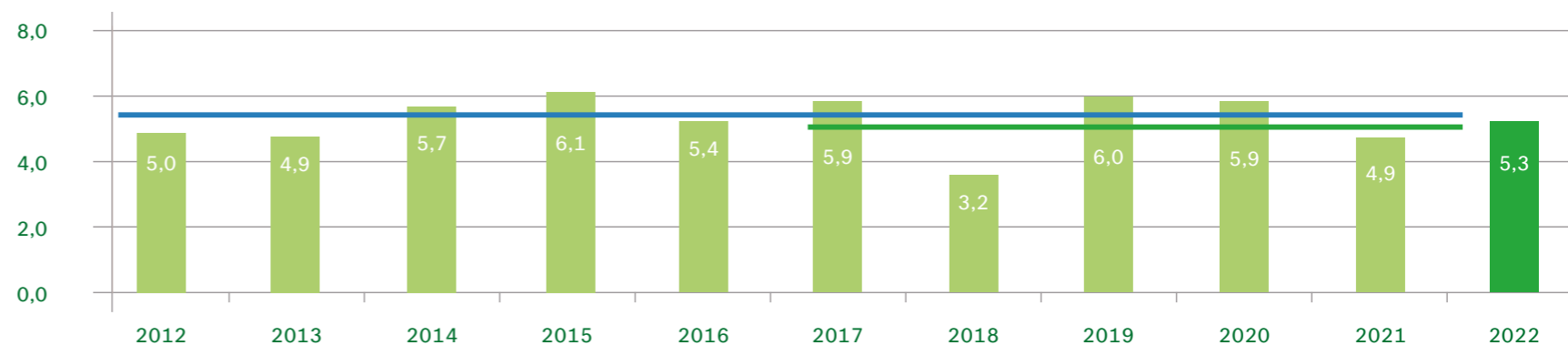
Enhet: miljoner ton

Utfall skörd

Prognos 2022: 5,3

5-årsnitt: 5,2

10-årsnitt: 5,6

Resan mot skörd 2022

Höstbruk

September – november: Eftersom skörden förra året avslutades tidigt kunde lantbrukarna påbörja sådden tidigt i höstas, och höstgrödorna etablerades på ett bra sätt inför vintern. Det resulterade i en stor höstsådd, vilket i regel leder till en god skörd, givet gynnsamma väderförhållanden. Detta eftersom höstsådda grödor har flera fördelar; de är mer robusta och ofta mer högavkastande än de vårsådda.

Vintervila

December – februari: Årets höstgrödor möttes av en rad utmaningar i olika delar av landet; allt från att grödorna tidvis stod under vatten efter ihållande regnväder till viltskador från älg, hjort och vildsvin. Utvintring av grödor skedde i de östra och mellersta delarna av Sverige där det tidvis var mycket kallt med vatten på åkrarna, som ledde till att grödan frös bort. I Mälardalen var det rejäl vinterpåverkan och hela eller delar av höstrapsfälten drabbades av utvintring, och vissa arealer av höstvetete frös bort eller försvagades. Västra Sverige hade gynnsamma förhållanden under vintern, vilket gav positiva förutsättningar för en god skörd.

Vårbruk

Mars – april: Vårbruket startade något se-

nare än vanligt på grund av en sen vår i stora delar av landet. I början av våren såg det torrt ut, men till slut som kom det rikligt med regn, som resulterade i en bra tillväxt med en god bestockning och stora mängder sidoskott. I Norrland – där man främst sår på våren, och nästan uteslutande korn – förlopte sådden väl.

Maj: Det fortsatt kyliga och våta vädret gynnade de vårsådda grödorna som utvecklades långsamt men väl. Återkommande regn i omgångar som faller stillsamt är ofta positivt för avkastningsnivåerna, vilket största delen av landet upplevde i år, dock med undantag från östra Sverige, som på nytt drabbades av en mycket torr period.

Tillväxtperiod

Juni: I juni steg temperaturerna något, vilket är positivt för de flesta grödor i det här stadiet. En temperatur på omkring 20 grader och nederbörd med jämna mellanrum fortsatte att gynna grödorna på många håll. Avsaknaden av nederbörd i de östra delarna av landet begränsar avkastningspotentialen.

Juli: Summerat över hela landet ser höstgrödorna (höstvetete, höstraps och råg) ut att ha potential att ge en normal avkastning och de vårsådda grödorna (havre, vårkorn, vårvete, vårraps och ärtor) bidrar till att ge en något

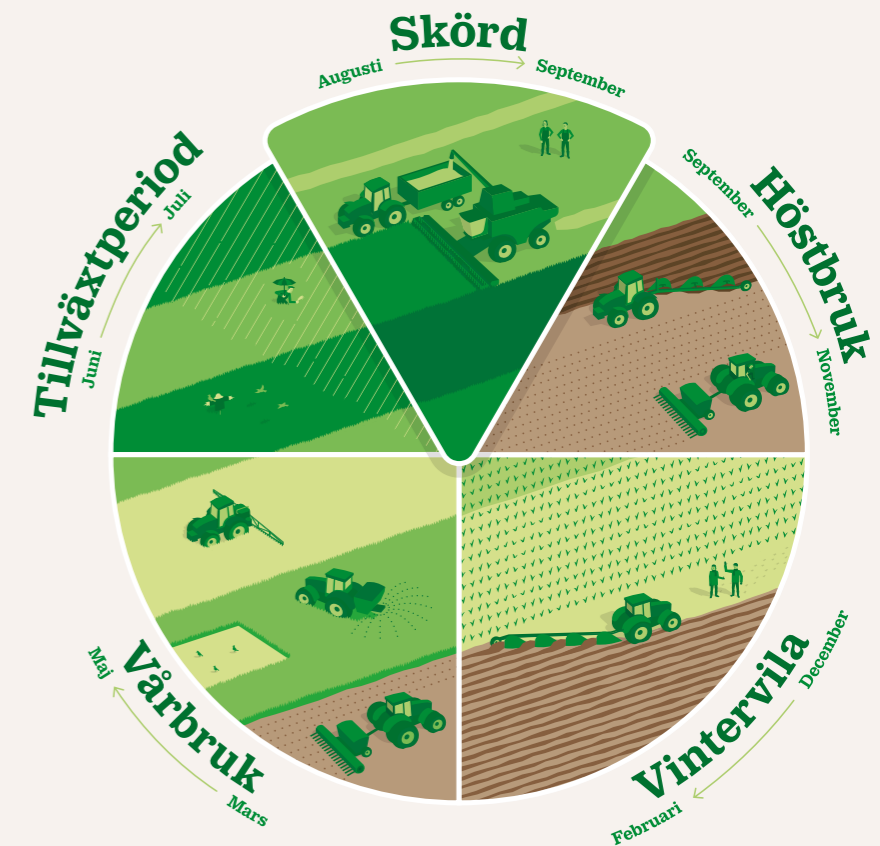
högre totalskörd. Även om förutsättningarna ser bra ut nu är den sista månaden innan skörd viktig. Stora delar av landet skulle i dagsläget gynnas av både mer regn och mer sol, och måttliga svenska sommartemperaturer som ger grödorna möjlighet att mogna i normal takt.

Skörd

Juli – september/oktober: Lantbrukare över hela landet är nu fokuserade på ett intensivt arbete med årets viktiga skörd och skördearbetet i de södra delarna av Sverige startade i början av juli.

Spannmålen och de andra grödorna levereras till Lantmännens mottagningar över hela Sverige, eller lagras hemma på lantbrukarnas gårdar. Lantmännen har en ledande roll vad gäller spannmålshantering och tar emot spannmål i hela landet på ett femtiotal platser.

Skörden avslutas under perioden augusti till september/oktober och skörderesultaten sammanställs.

"I år är det extra viktigt att lantbrukarna kan bärga en bra skörd och att de får en bra kvalitet på grödan. Även om spannmålspriserna just nu är gynnsamma för odlarna så har kostnaden för insatsvaror, som drivmedel och mineralgödsel, aldrig varit så höga som nu, vilket innebär att de svenska lantbrukarna i många fall sitter med väldigt höga risker."

– Mikael Jeppsson,
spannmålschef, Lantmännen

Årets skörd lägger grunden för svensk livsmedelsförsörjning

Ett nytt geopolitiskt landskap

Rysslands invasion av Ukraina innebär först och främst en humanitär katastrof för miljontals människor. Kriget har även en stor påverkan på den globala livsmedelsförsörjningen. Ukraina är en stor producent av vete, korn, majs, solros och raps, och Ryssland är världens största exportör av vete samt en stor exportör av energi och mineralgödsel. Vete-skörden i Ukraina motsvarar runt 12 procent av den totala veteexporten i världen och tillsammans står de båda länderna för nästan 30 procent av all världens veteexport. Med andra ord stod Ukraina och Ryssland, innan kriget, för en ansenlig del av såväl spannmålsmarknaden som tillförseln av bland annat energi och gödsel. Kriget i Ukraina och de efterföljande sanktionerna påverkar de globala prisnivåerna för både spannmål och insatsvaror, vilket får långtgående konsekvenser för världens och Sveriges livsmedelssystem.

En robust livsmedelsproduktion

Redan före Rysslands invasion av Ukraina ökade priserna på insatsvaror till jordbruket och vi ser nu att priserna har fördubblats sedan förra året. Det leder till efterverkningar för såväl den svenska som den globala livsmedelsförsörjningen. Inom lantbruket arbe-

tar man i långa tidscykler, vilket innebär att effekterna av den nya geopolitiska situationen och riskerna för enskilda lantbrukare, som höga priser på insatsvaror, kommer fortsätta att vara kännbara även under 2023–2024. Europa och Sverige kommer att behöva öka engagemanget för jordbruket, genom att bedriva en livsmedels- och jordbrukspolitik som tar hänsyn till det förändrade läget och skapar förutsättningar för långsiktiga investeringar och ökad produktion, samtidigt som framsteg för klimatet måste beaktas.

En väl fungerande infrastruktur

Lantmännens medlemmar – svenska lantbrukare – ägnar hela året åt att värdera vilka insatser som ska utföras på deras åkrar och vid vilken tidpunkt. Det är därför av särskild vikt att infrastrukturen och logistiken kring skörden är planerad för att möta behoven och hantera volymerna på bästa möjliga sätt. Det gäller oavsett om spannmålen ska användas till livsmedel, foder eller energi, och oberoende av huruvida slutdestinationen ligger inom eller utanför landets gränser.

Lantmännen arbetar ständigt med att spannmålsmottagningar, siloanläggningar och hamnintressen säkras långsiktigt, för att skapa stabila förutsättningar för svenska lantbru-

kare och svensk livsmedelsförsörjning. Därtill har Lantmännen strategin att den bärgade skörden ska styras efter principen om ett hållbart och effektivt varuflöde. Det betyder att spannmålen färdas i ett direkt flöde från jord till bord med minsta möjliga transport och hantering – vilket de facto utgör grunden för ett bra spannmålspris.

De senaste åren har trycket varit högt på Lantmännens mottagningar under skörd och vi har en stor kapacitet för mottagning, torkning och lagring av spannmål och andra grödor, vilket säkrar ett bra omhändertagande av skörden från de svenska lantbrukarna.

Potential för ökad export

En hög efterfrågan på och förbrukning av svensk spannmål är en grundförutsättning för ett livskraftigt svenskt lantbruk - och en stabil nationell försörjningsförmåga. Svenska lantbrukare bidrar samtidigt till den globala livsmedelsförsörjningen. Sverige och Östersjöområdet är ett av världens viktiga och geopolitiskt stabila exportområden och normalt sett exporteras ungefär 30 procent av den svenska spannmålsproduktionen, något som ger Sverige viktiga exportinkomster. Vete är den största exportvaran, följt av malkorn och grynnavre.

"Det har aldrig varit så viktigt som nu att säkra ett livskraftigt svenskt lantbruk som bidrar till en stabil livsmedelsförsörjning. Osäkerheten är stor och tillgången på livsmedel måste säkerställas. Med skörden som utgångspunkt tar vi på Lantmännen, tillsammans med våra medlemmar – svenska lantbrukare – ansvar från jord till bord, och levererar hållbara livsmedel i världsklass"

– Per Lindahl,
styrelseordförande, Lantmännen

De största svenska sädeslagen

Vete

Höstvete är den vanligaste grödan i Sverige med en genomsnittlig skörd om nästan 3 miljoner ton per år. Detta utgör cirka 41 procent* av den totala skörden av spannmål i Sverige. Höstvete är en robust gröda med generellt god avkastning och används främst i livsmedelsproduktion. Endast 7 procent av skörden kommer från det extra proteinrika vårvetet. Vete är en betydande internationell handelsvara och står för den största andelen av svensk spannmålsexport. Årets skörd av vete beräknas uppgå till cirka 3 miljoner ton.

Havre

Varje år skördas cirka 700 000 ton havre i Sverige, vilket utgör cirka 13 procent* av den totala spannmålsskörden. Havre är en central gröda för det svenska jordbruket och förutsättningarna att odla havre i Sverige är mycket goda. Globalt finns det ett stort intresse för svensk havre och exportmarknaden efterfrågar i ökande omfattning svensk och finsk havre tack vare vår världsledande kvalitet. Havreskörden 2022 beräknas uppgå till drygt 600 000 ton.

Råg

Idag odlas råg på cirka en procent av odlingsarealen i Sverige och i genomsnitt skördas 200 000 ton råg per år, vilket utgör cirka fyra procent* av den totala spannmålsskörden. Råg växer snabbt och har traditionellt främst använts för bakning av knäckebröd och grovt bröd som görs på fullkornsråg och surdeg. Årets skörd av råg prognosticeras till drygt 100 000 ton.

Korn

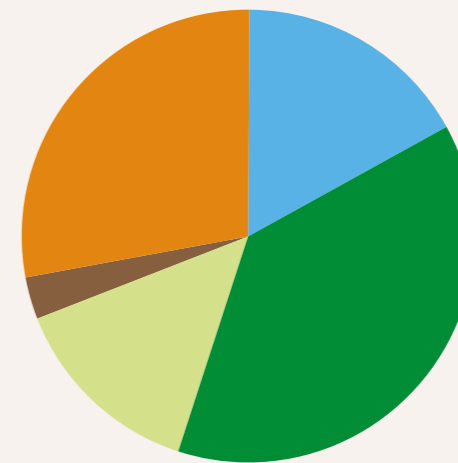
I Norden har korn länge varit en dominerande gröda som främst används till djurfoder, men även som malkorn till öl och whiskeyproduktion. Idag odlas korn på 14 procent av åkerarealen i Sverige och utgör cirka 30 procent* av den totala spannmålsskörden. Årets skörd av korn beräknas uppgå till cirka 1,3 miljoner ton.

*beräknat på snittet för grödan och den totala skörden under de senaste fem åren i Sverige.

Detta används spannmålen till

■ Livsmedel	17%
■ Foder	38%
■ Industri*	14%
■ Utsäde	3%
■ Export	28%

*Industri: tillverkning av etanol och dryckessprit

Oljevaxter och gröna proteiner

Oljevaxter

I Sverige odlas oljevaxterna raps, rybs och lin. Raps står för de överlägset största volymerna, och odlas till största delen i södra Sverige. Totalskörden av de närbesläktade grödorna raps och rybs är drygt 300 000 ton per år, och den totala linskörden ligger på cirka 6 000 ton. De svenska lantbrukarna har under 2021 och 2022 odlat stora arealer av raps men efter en hård vinter ser bestånden kring Mälaren ut att ge en låg avkastning. Årets skörd av oljevaxter ser därför ut att bli i nivå med förra året, och prognosticeras till 365 000 ton.

Trindsäd

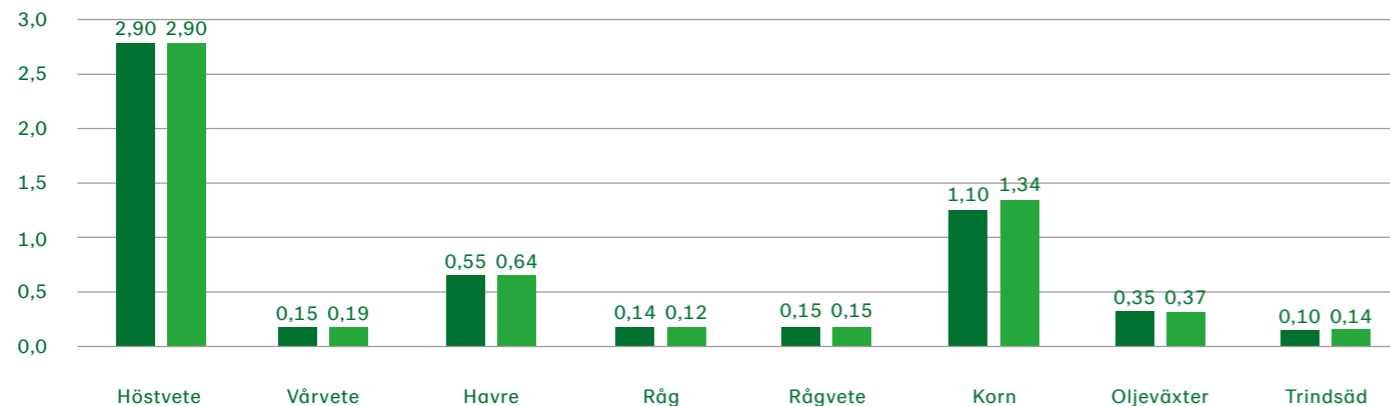
Trindsäd, det vill säga ärtor och bönor, har under de senaste åren fått ett rejält uppsving. Marknaden för gröna proteiner växer och det finns ett ökande svenskt intresse av att förädla växtprotein ur baljväxter. Proteingrödor är även av stort intresse för de svenska djurbönderna, som alternativ till olika importerade proteinkällor. Lantmännen bedömer att årets skörd av trindsäd kommer att uppgå till nästan 140 000 ton.

*beräknat på snittet för grödan och den totala skörden under de senaste fem åren i Sverige.

Årets skördeprognos, fördelning per gröda

Enhet: miljoner ton

■ 5-årsnitt ■ 2022 (prognos)

Lantmännens skördeprognos 2022

Hållbarhet, innovation och utveckling av nya grödor

Växtförädling för robustare grödor

Lantmännens tre Framtidsgårdar har unika förutsättningar där nya lösningar och innovationer kopplas samman med praktisk tillämpning. Med målsättningen att öka skördarnas storlek och samtidigt minska lantbrukets klimatpåverkan, testas nya metoder och innovationer inom bland annat växtförädling, digitalisering, precisionsodling och hållbar växtnäring. Inom växtförädlingen är målen bland annat att utveckla mer robusta sorter som klarar torka och värme, men även friskare sorter. Dessutom kommer man på sikt att kunna utveckla sorter med specifika egenskaper, till exempel etanolvete med extra höga stärkelsehalter, och spannmål med nya hälsofrämjande kvaliteter.

I samarbete med bland annat i SLU (Sveriges lantbruksuniversitet), utvecklas nya grödor i syfte att förbättra livsmedelsförsörjningen i Sverige. Några exempel på projekt är utveckling av klimatstabil vete, där målet är att ta fram nya vetesorter med ökad förmåga till god avkastning i ett föränderligt klimat, och utveckling av perenna sädesslag - fleråriga sädesslag som liknar vete och korn, men som har kraftigare rotsystem som klarar av

att hämta vatten på större djup och därför tål torka och regn bättre.

Klimat & Natur för mer hållbar spannmålsodling

Lantmännens odlingsprogram för framtidens jordbruk - Klimat & Natur - innehåller konkreta åtgärder för att nå Lantmännens långsiktiga klimatmål och en mer hållbar livsmedelsproduktion.

Vid starten 2015 bidrog Klimat & Natur med en klimatreduktion om 20 procent. 2020 adderades kriteriet om fossilfritt bränsle vid fältarbete och i torkningen vilket ledde till att Lantmännen tog steget till en klimatreduktion på 30 procent. År 2020 inkluderades även blommande zoner i programmet, som gynnar den biologiska mångfalden. Klimat & Natur utvecklas kontinuerligt för att vara i linje med Parisavtalet och driva framtidens jordbruk. Under 2023 kommer fossilfri gödsel att bli en del av programmet med prognosen om att minska klimatpåverkan från odlingen* med 50 procent.

*Jämfört med svensk genomsnittlig odling 2015.

" I den osäkra omvärld vi nu verkar i är det viktigare än någonsin att vi fortsätter att investera i spannmålsvärdekedjan och att vi jobbar tillsammans med våra medlemmar för att öka efterfrågan på svensk hållbar spannmål. Det är genom investeringar och satsningar på forskning, utveckling och innovation som vi kan säkra en stor del av den svenska livsmedelsförsörjningen och nå våra högt satta klimatmål."

– Magnus Kagevik, vd och koncernchef, Lantmännen

Så här gör Lantmännen sin skördeprognos

Lantmännen publicerar sin skördeprognos - en uppskattning av hur stor årets skörd kommer att bli - i juli. Prognosens syfte är att ge Lantmännen ett underlag för hur mycket spannmål som kommer att levereras från de svenska lantbrukarna under året. Prognosen innebär även att allmänheten får information om den kommande skörden, en nyhet som brukar vara av stort intresse.

Skördeprognosen baseras på en bedömd avkastning som bygger på väderdata, nederbörd, temperatur samt arealuppgifter för varje län, som lantbrukarna i Sverige skickat in till Jordbruksverket. Även historiska uppgifter, exempelvis avkastning för liknande år, vägs in. Prognosen stäms av med Lantmännens säljare

i respektive län och uppdateras med eventuell ny fakta innan den publiceras.

Att på förhand göra en bedömning av skörden är svårt och det är därför viktigt att ha i åtanke att skördeprognosen är just en prognos. Hur årets skörd blir vet vi säkert först när lantbrukarna har bärgat sin skörd och resultatet har sammanställts.

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ och norra Europas ledande aktör inom lantbruk, maskin, bioenergi och livsmedel. Vi ägs av 19 000 svenska lantbrukare, har 10 000 anställda och omsätter 50 miljarder SEK på årsbasis. Genom forskning och verksamhet i hela värdekedjan tar vi ansvar från jord till bord.

